

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Energetyka w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027

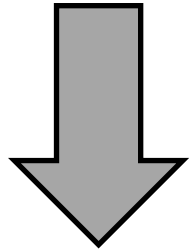
Pierwszy Regionalny Okrągły Stół dotyczący finansowania efektywności energetycznej w województwie pomorskim
Gdańsk, 2 lutego 2021 r.

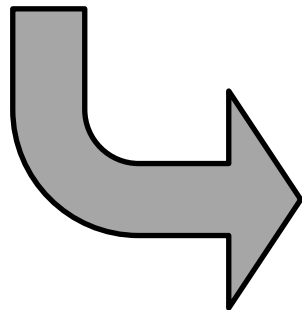
Kontekst strategiczny FEP 2021-2027

Europejski
Zielony Ład

Europejski
Filar Praw
Socjalnych

Pakiet
rozporządzeń UE

POMORSKIE
2030

Regionalne programy strategiczne w zakresie:

bezpieczeństwa
środowiskowego
i energetycznego

bezpieczeństwa
zdrowotnego i
wrażliwości
społecznej

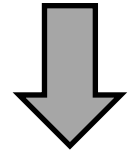
edukacji
i kapitału
społecznego

gospodarki,
ryнку pracy,
oferty
turystycznej i
czasu wolnego

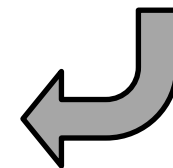
mobilności
i komunikacji

FEP 2021-2027

Strategia na rzecz
Odpowiedzialnego
Rozwoju
i strategii
sektorowe,
w tym KSRR

Umowa
Partnerstwa
2021-2027 + linia
demarkacyjna

KPOiZO

Kalendarium dotychczasowych prac

Proces	Termin 2020/2021/2022
Przystąpienie przez ZWP do prac nad FEP 21-27	listopad 2020
Wstępna propozycja zakresu tematycznego FEP 21-27	marzec-kwiecień 2021
Uwagi POM do wzoru Kontraktu Programowego	marzec
Ocena ex-ante Instrumentów Finansowych (I etap)	luty-maj
Cykl spotkań z dziwięcioma ZIT	kwiecień
Inauguracja prac Zespołu Konsultacyjnego FEP 21-27	20 kwietnia
Spotkania negocjacyjne z MFiPR ws. Kontraktu Programowego	7 i 10 maja
1. Stanowisko ZWP ws. Kontraktu Programowego	1 czerwca
Spotkanie z MFiPR – informacja o alokacji na FEP 21-27	23 czerwca
Przyjęcie 4 regionalnych programów strategicznych (RPS)	lipiec
Przyjęcie projektu FEP 21-27 do konsultacji społecznych	3 sierpnia
2. Stanowisko ZWP ws. Kontraktu Programowego	31 sierpnia
Konsultacje społeczne FEP 21-27	sierpień-wrzesień
Raport z konsultacji	28 października
Raport końcowy z oceny ex-ante projektu FEP 21-27	listopad
Nieformalne uwagi MFIPR i KE do projektu FEP	grudzień
Spotkania negocjacyjne z MFiPR ws. Kontraktu Programowego	3 i 5 stycznia 2022
Przyjęcie projektu FEP 21-27 po konsultacjach społecznych	20 stycznia 2022

Zmiany w podziale alokacji FEP 2021-2027

Cel polityki	sierpień 2021		styczeń 2022		Różnica
	udział %	mln EUR	udział %	mln EUR	mln EUR
1. Bardziej inteligentna Europa (EFRR)	18,0%	217,1	16,8%	201,8	- 15,3
2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa (EFRR)	35,30%	425,7	38,8%	466,9 (392,7) (416,9 limit MFIPR)	+ 41,2
3. Lepiej połączona Europa (EFRR)	19,7%	237,5	20,8%	250,7	+ 13,2
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym	100% EFS+	403,3	100% EFS+	402,7	- 0,6 (PT)
	22% EFRR	265,3	19,9%	239,8	-25,5
5. Europa bliżej obywateli (EFRR)	5%	60,3	3,7%	45,0	- 15,3
Pomoc Techniczna	EFS+	16,3		16,9	+ 0,6
	EFRR	48,5		50,3	+ 1,8
ogółem FEP				1 674,1	
EFRR				1 254,4	
EFS+				419,7	
Klimat (EFRR)	42,9% (limit MFIPR 34,5%)				
Miasta (EFRR)	26,6%(ZIT) + 5,4% (rewitalizacja) =32%; (limit MFIPR 16,8%)				

CP 1 Bardziej inteligentna Europa

CS	Zakres tematyczny	%	mln EUR
	Alokacja	16,75	201,75
i	B+R+I, w tym B+R w przedsiębiorstwach i transfer wiedzy do gospodarki	27,58	55,35
ii	E-usługi publiczne (e-administracja, e-kultura, e-zdrowie, zasoby geodezyjne, cyberbezpieczeństwo i kompetencje cyfrowe)	11,44	23,08
iii	Transformacja przedsiębiorstw + kompleksowe wsparcie inwestorów + aktywność eksportowa + doradztwo	59,05	119,13
iv	ISP (PPO) i klastry	1,93	3,90

Energia w CP1:

i. Projekty w zakresie **B+R** w szczególności w obszarach **Inteligentnych Specjalizacji Pomorza**:

- ISP 1 - Technologie offshore i portowo-logistyczne
- ISP 3 – Technologie efektywne w produkcji, przesyłce, dystrybucji i zużyciu energii i paliw oraz w budownictwie

iii. (między innymi) **Inwestycje** i rozwiązania organizacyjne (w tym wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego oraz GOZ) **służące redukcji** wodo-, surowco-, materiało- transporto- i **energochłonności procesów produkcyjnych**, m.in. **dzięki** zastosowaniu ekoinnowacji i **wykorzystaniu nowych źródeł energii** (CS iii)

CS	Zakres tematyczny	%	mln EUR
	Alokacja	38,77	466,85
i	Efektywność energetyczna (użyteczność publiczna, wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe) + systemy ciepłownicze + oświetlenie uliczne + doradztwo i edukacja + monitoring powietrza	34,43	160,74
ii	Odnawialne źródła energii	9,11	42,51
iv	Adaptacja do zmian klimatu + przeciwdziałanie powodzi i suszy + monitoring + ratownictwo + edukacja	10,02	46,76
v	Gospodarka wodno-ściekowa (2-10 tys. RLM)	4,55	21,25
vi	Gospodarka obiegu zamkniętego (sektor komunalny)	6,37	29,76
vii	Bioróżnorodność i ochrona przyrody	3,73	17,43
viii	Mobilność miejska (węzłowa i liniowa), tabor transportu publicznego, cyfryzacja transportu miejskiego + edukacja	31,79	148,41

Kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne, w tym dostosowanie budynków do wymogów dla budynków zero- i plus-energetycznych w:

- **wielorodzinnych budynkach mieszkalnych** należących do **wspólnot mieszkaniowych** niestanowiących własności Skarbu Państwa,
- **wielorodzinnych budynkach mieszkalnych** oraz **budynkach spółek komunalnych** i **jednostek budżetowych**, których **właścicielem jest samorząd terytorialny** oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne,
- **budynkach użyteczności publicznej**, z wyłączeniem budynków należących do administracji rządowej i podległych jej organów i jednostek organizacyjnych

Ponadto:

- rozwój **systemów zarządzania energią** w budynkach czy **rozwój oświetlenia wewnętrznego** ograniczającego zużycie energii elektrycznej
- wymiana **wykorzystujących paliwa stałe** indywidualnych źródeł ciepła (kotły lub piece) w budynkach wielorodzinnych lub budynkach użyteczności publicznej **na źródła niskoemisyjne, przede wszystkim na OZE** oraz **podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej**
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie **znaczne zwiększenie efektywności energetycznej** oraz gdy istnieją szczególnie **pilne potrzeby** dopuszcza się wsparcie na inwestycje w kotły spalające paliwa zawierające biomasę o wilgotności do 20% lub ewentualnie paliwa gazowe

Poprawa efektywności energetycznej (2)

- **Uzupełniająco** mogą zostać zastosowane **rozwiązania sprzyjające adaptacji do zmian klimatu**, w szczególności zielone dachy oraz zielone ściany, a także systemy zarządzania wodą w budynkach
- Wspierane będą projekty, których **celem jest osiągnięcie, przeciętnie**, co najmniej renowacji o „średnim poziomie gruntowności” - zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786, oznaczającym **od 30% do 60% oszczędności energii pierwotnej** (dla budynków mieszkalnych) i/lub **co najmniej 30 % redukcji bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych** w porównaniu z emisjami ex ante (dla budynków użyteczności publicznej)
- **Zakres rzeczowy** wszystkich projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej budynków **musi wynikać z** przeprowadzonej uprzednio analizy możliwych rozwiązań w ramach **sporządzanego obowiązkowo audytu energetycznego**
- Wybrany **wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe** odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych

W obszarze systemów ciepłowniczych wspierany będzie:

- **rozwój sieci ciepłowniczych lub chłodniczych wraz z magazynami ciepła** – inwestycje do 5 MW mocy zamówionej
- **podłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej** obiektów, w których likwidowane są źródła na paliwa stałe (w tym niezbędna ku temu rozbudowa sieci ciepłowniczej)
- **rozwój jednostek wysokosprawnej kogeneracji** jako element projektu dotyczącego systemu ciepłowniczego **do 5 MW mocy zamówionej**
- **przebudowa lokalnych źródeł ciepła** wykorzystujących paliwa stałe na źródła ciepła i/lub energii elektrycznej zasilane odnawialnymi źródłami energii oraz paliwami gazowymi (kogeneracja i trigeneracja w zdalaczynnych systemach ciepłowniczych) do 5 MWt i do 2 MWe mocy zamówionej

W zakresie źródeł ciepła **priorytetowo** będą traktowane **inwestycje wykorzystujące OZE**

Istotna będzie **minimalizacja emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza** (w tym pyłu PM 10, pyłu PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu)

Możliwe będzie **wsparcie nieefektywnych systemów ciepłowniczych, które** w wyniku realizacji projektu **spełnią wymagania dla systemów efektywnych**

W obszarze rozwoju systemów ciepłowniczych **nie przewiduje się wsparcia na wymianę indywidualnych pieców lub kotłów**

- Przebudowa lub wymiana **systemów oświetlenia zewnętrznego**, w szczególności oświetlenia ulicznego **wraz z systemami zarządzania oświetleniem** (z wyłączeniem iluminacji), poprawiającej efektywność energetyczną tych systemów oraz integracji instalacji OZE, energooszczędnego oświetlenia LED wraz z systemem zarządzania, z możliwością zastosowania magazynów energii
- **Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości** i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych **w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE**, obejmujących swoim zasięgiem maksymalnie obszar całego województwa pomorskiego
- **Monitoring jakości powietrza**, w tym rozbudowa i utrzymanie istniejącej sieci stacji automatycznego monitoringu powietrza

Odnawialne źródła energii

Budowa i rozbudowa OZE, w tym z **magazynami energii** działającymi na potrzeby danego źródła OZE, ze szczególnym uwzględnieniem rozproszonej **energetyki prosumenckiej** wraz z przyłączeniem **źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych**, w tym:

- **układy hybrydowe** zasilane przez co najmniej w źródła OZE (w tym mikrokogeneracja z wykorzystaniem OZE)
- organizowanie i budowa **wysp energetycznych**
- organizowanie i budowa **klastrów energii, spółdzielni energetycznych** oraz **społeczności energetycznych** działających w zakresie energii odnawialnej
- produkcja i wykorzystanie **biogazu** wraz z systemami dystrybucji, kondycjonowania i zagospodarowania produktów ubocznych, w tym do produkcji nawozów
- **przebudowa** istniejących elektrowni wodnych

Rodzaj OZE	Energia elektryczna	Energia cieplna
Wiatr	Do 5 MWe	
Biomasa	Do 5 MWe	Do 5 MWt
Biogaz	Do 0,5 MWe	Do 0,5 MWt
Woda	Do 5 MWe	
Słońce	Do 2 MWe	Do 2 MWt
Geotermia		Do 2 MWt

1. Większy nacisk na dążenie do **osiągnięcia neutralności klimatycznej** oraz na przekształcenie regionu **w krajowego lidera produkcji zielonej energii** i technologii ekoefektywnych
2. Projekty dot. **zarządzania energią w budynkach** tylko jako element kompleksowych przedsięwzięć termomodernizacyjnych
3. Ukierunkowanie interwencji na **przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu**
4. Wymiana **źródeł ciepła na gazowe** ściśle powiązana z **termomodernizacją**
5. **Audyty energetyczne** podstawą do ustalenia zakresu w efektywności energetycznej
6. Tylko **wydatki „energetyczne”** (wydatki na estetyzację/”socjalne” niekwalifikowalne)
7. Wymóg minimum **30% oszczędności energii**
8. **Inwentaryzacja przyrodnicza** przy realizacji projektów termomodernizacyjnych
9. **Gaz** tylko w sytuacji, gdy **OZE jest niemożliwe** technicznie/nieefektywne kosztowo
10. **Magazyny energii** wyłącznie dla **OZE**
11. Efektywność energetyczna (także użyteczność publiczna), OZE, oświetlenie zewnętrzne – **instrumenty finansowe**

12. Rozwoju systemów ciepłowniczych, w tym wymiany źródeł ciepła, przede wszystkim na obszarach gmin **o największych przekroczeniach standardów jakości powietrza**
13. Biogaz – dodanie instalacji **do oczyszczania biometanu** oraz jego zatłaczania do sieci gazowej
14. Dodanie preferencji dot. **zapewnienia największego efektu ekologicznego** (m.in. redukcji emisji gazów cieplarnianych) w stosunku do nakładów finansowych
15. Dodanie wymogu uzyskania zgodności z art. 29 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych dot. **zastosowania kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych** w odniesieniu do biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy
16. W odniesieniu do energetyki wodnej doprecyzowanie, że wspierane będą projekty **niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód**
17. Większy nacisk **na aspektach edukacyjnych i podnoszących świadomość**
- 18. Wyłączenie** ze wsparcia **utrzymania stacji** monitoringu jakości powietrza

Instrumenty terytorialne

- **ZIT:**

1. OMGGS
2. Słupsk-Ustka
3. Chojnice-Człuchów
4. Bytów
5. Kościerzyna
6. Kwidzyn
7. Lębork
8. Malbork-Sztum
9. Starogard Gd.

- **Programy rewitalizacji miast**
- **RLKS**

- **ZPT dla OF:**

1. Żuławy
2. Bory Tucholskie
3. Wschodnie Powiśle
4. Środkowe Pomorze
5. Strefa Przybrzeżna

Zakres tematyczny i finansowy instrumentów terytorialnych

Cel Szczegółowy	Fundusz	ZIT (mln EUR/% CS)	Rewitalizacja (mln EUR/% CS)	RLKS (mln EUR/% CS)
CP 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa				
Efektywność energetyczna	EFRR	99,5 (61,92%)	10,0 (6,22%)	
OZE				10,0 (23,5%)
Adaptacja do zmian klimatu		32,7 (70,0%)		
Bioróżnorodność i ochrona przyrody		4,7 (26,83%) (bez OMGGS)		5,0 (28,69%)
Mobilność miejska		136,4 (91,91%)		
CP 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym				
Infrastruktura społeczna	EFRR	24,0 (43,64%) (tylko OMGGS)	10,0 (18,18%)	5,0 (9,09%)
Infrastruktura zdrowotna		22,8 (38,7%)		
Turystyka				10,0 (11,58%)
Aktywizacja zawodowa	EFS+			
Integracja			10,0 (31,0%)	
Imigranci		5,6 (70,0%)		
Usługi społeczne i zdrowotne		12,0 (14,9%) (tylko OMGGS)	10,0 (12,4%)	10,0 (12,4%)
CP 5. Europa bliżej obywateli				
Programy rewitalizacji miast	EFRR		45,0	
OGÓŁEM/% FEP 21-27		337,7	85	40

Proces	Termin 2022
Informacja dot. Kontraktu Programowego dla ZWP	25 stycznia
Kontynuacja dialogu nieformalnego z KE/MFiPR	styczeń-luty
Seria spotkań z MOF odnośnie ZIT	styczeń-luty
Kolejny projekt FEP 21-27 na ZWP	1 marca
Przekazanie do MFiPR projektu FEP 21-27 (opinia)	1 marca
Przekazanie formalne projektu FEP 21-27 do KE	15 marca

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Dziękuję za uwagę

www.strategia2030.pomorskie.eu

FEP21-27@pomorskie.eu

